

**PLAVI SVIJET INSTITUT ZA ISTRAŽIVANJE I
ZAŠTITU MORA**

2016.

IZVJEŠĆE

Obrazovni program

Plavi svijet Institut za istraživanje i zaštitu mora

Kaštel 24, HR-51551 Veli Lošinj, Croatia

info@blue-world.org

www.blue-world.org

OBRAZOVNI PROGRAM

Program provodile:

Jelena Basta, Andrea Borić, Marinela Cukrov, Mateja Zekan, Suzana Slavica

LOŠINJSKI EDUKACIJSKI CENTAR O MORU

Tijekom 2016. godine Lošinjski edukacijski centar o moru posjetilo je ukupno 7762 osobe. Od ukupnog broja posjetitelja u protekloj godini, njih 4057 bili su učenici i studenti koji su sudjelovali u predavanjima i radionicama o morskome okolišu, dok je individualnih posjetitelja bilo 3705.

Kao posebni dijelovi programa osmišljeni su i programi trajnog rada s učenicima u lokalnoj zajednici – kroz grupu nazvanu Mali Plavi svijet. Tijekom cijele godine radimo s djecom i učenicima na posebno kreiranim radionicama iz područja prirode, biologije i zaštite okoliša.

Osnovni dio predškolskog i školskog obrazovnog programa je „Obrazovanje o morskome okolišu“ za školske i vrtičke grupe kojim se osigurava kvalitetna edukacija djece o morskome okolišu i potrebi za njegovim očuvanjem. Program se provodi kroz stalne postav Lošinjskog edukacijskog centra o moru i u Oporavilištu za morske kornjače. U specijaliziranim obrazovnim aktivnostima (posebno kreirane ciljane radionice) u sklopu projekata „Mala škola prirodoslovlja“ i „Mala škola o moru“ sudjelovalo je 161 dijete. „Mala škola prirodoslovlja“ zamišljena je kao neformalni obrazovni program iz područja prirode, biologije i zaštite okoliša za vrtičku djecu i mlade školskog uzrasta, a odvija se tijekom školske godine. Kao nadopuna ovom projektu u ljetnim mjesecima projektom „Mala škola o moru“ nastojimo naše edukativne aktivnosti učiniti dostupnima djeci koja se zbog drugih obaveza tijekom školske godine nisu bila u mogućnosti uključiti u naš rad, a preko ljeta borave na Lošinju.

S obzirom da s Biotekom – udrugom za promicanje biologije i srodnih znanosti imamo uspješnu suradnju, Biotekina znanstvena ekipa tijekom ljetnih mjeseci seli svoj znanstveni laboratorij na otok Lošinj te sadržajno nadopunjava ljetnu ponudu edukacijskih programa. Biotekin „Ljetni znanstveni kamp“ obiluje raznim temama iz područja biologije; od proučavanja oku nevidljivog svijeta te kako on izgleda ispod mikroskopa, preko istraživanja fosila do raznoraznih kemijskih pokusa i otkrivanja kako su sva živa bića povezana. Svi polaznici programa imali su priliku nakratko postati znanstvenici.

Kako bi što kvalitetnije obavljali zadaće zadane programom u ljetnim smo mjesecima sezonski zaposlili dvije studentice.

OPORAVILIŠTE ZA MORSKE KORNJAČE

Vrata Oporavilišta za morske kornjače u Sunčanoj uvali u Malom Lošinju posjetiteljima su bila otvorena od lipnja do rujna 2016. godine. Zbog velikog interesa korisnika u ljetnim smo mjesecima uveli dva edukacijska programa – „Malu školu o moru“ te „Dvodnevni ljetni znanstveni kamp“ u suradnji s udrugom Bioteka iz Zagreba. U sklopu navedenih programa u Oporavilištu za morske kornjače održavale su se radionice na hrvatskom, njemačkom, talijanskom, engleskom i slovenskom jeziku. U programu je sudjelovalo 50-tak sudionika školske dobi.

Institut Plavi svijet je 16. lipnja 2016. u Oporavilištu za morske kornjače obilježio Svjetski dan morskih kornjača. Djeca svih uzrasta sudjelovala su u različitim likovnim i edukativnim radionicama, dok su kroz predavanja od strane istraživača naučili nešto više o anatomiji i tajanstvenom životnom ciklusu ovih veličanstvenih morskih gmazova.

OBRAZOVNI PROGRAMI ZA ŠKOLSKE I VRTIĆKE GRUPE

U različitim obrazovnim programima Instituta Plavi svijet tijekom 2016. godine ukupno je sudjelovalo 4529 djece i mladih različitog uzrasta. Različita predavanja o dupinima i ostalim morskim stanovnicima odslušalo je 3471 učenika, dok je u radionicama sudjelovalo njih 586. U okviru suradnje s austrijskom organizacijom Biostation, ukupno 261 austrijski srednjoškolac pogledao je dokumentarni film o istraživanju dupina u LMEC-u, 161 učenik uključio se u grupu „Mali Plavi svijet“, dok ih je još 50-tak tijekom ljetnih mjeseci sudjelovalo u programima „Ljetnog znanstvenog kampa“ i „Male škole o moru“.

Projektom „Razvoj interaktivnih edukacijskih sadržaja o morskom okolišu u Lošinjskom edukacijskom centru o moru“ sufinanciranim od strane Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost obnovljen je edukacijsko-interrpretacijski sadržaj centra.

Napravljen je novi edukativni senzorički model umjetne stijene s presjecima nekoliko različitih staništa u moru i ljušturama i modelima morskih organizama koji ta staništa koriste. Osim atraktivnog izgleda i interpretacije novih elemenata morskog okoliša, ova umjetna stijena dimenzija 200x80x170 cm zamišljena je i kako didaktičko pomagalo za učenje o živom svijetu mora. Prilikom izrade modela stijene posebna pažnja posvećena je teksturama korištenih materijala i vjerodostojnosti taktilnog doživljaja same stijene i morskih organizama na njoj kako bi se pružila jednaka mogućnost edukacije slijepim i slabovidnim osobama.

Snimljen je i novi kratki dokumentarni edukativni film koji će posjetiteljima približiti život i istraživanja morskih kornjača u Jadranu te metode i tijek znanstvenog istraživanja dobrih dupina u Jadranskom moru u sklopu Jadranskog projekta dupin koji se provodi na području cresko-lošinjskog arhipelaga. Film je prilagođen i onim najmlađima jer je uz pomoć animacija film napravljen kako bi bio zanimljiv djeci i mladima.

Osnovu edukacijskih sadržaja Centra čine edukativni info-paneli o najznačajnijim staništima i vrstama u Jadranu kao i osnovnim prijetnjama i mjerama zaštite. U sklopu ovog projekta obnove edukacijskih sadržaja osmislili smo i izradili nove info-panele, što u klasičnom, što u interaktivnom digitalnom formatu u obliku nove aplikacije za touchscreen kompjutere dostupne svim posjetiteljima Centra.

Projekt "Naš otok s blagom" koji je financiran od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, sveobuhvatni je program odgoja i obrazovanja za okoliš za djecu osnovnoškolskog uzrasta s područja Grada Maloga Lošinja. Koncept i aktivnosti projekta odvijali su se u 4 dijela: 1. Izvanškolske aktivnosti (Mali plavi svijet) za djecu; 2. Predavanja i radionice za sve učenike 3. razreda; 3. Specijalizirani integrirani nastavni dani za učenike područnih škola; 4. Ljetna Mala škola o moru.

Učenici koji su sudjelovali u radionicama upoznali su se s osnovama biologije i ekologije mora, s posebnim naglaskom na morska staništa pomoću interaktivne umjetne stijene na kojoj su morski organizmi raspoređeni po zonama u kojima žive, dok su pomoću aplikacije saznali zanimljivosti o staništima i vrstama. Poseban naglasak stavljen je na praktični rad i uzročno-posljedično povezivanje činjenica i pojava.

Sudjelovanjem u spomenutim aktivnostima korisnici su stekli nova znanja iz područja biologije, ekologije i zaštite okoliša te proširili svoj interes i brigu za prirodu. Opremanjem i osuvremenjivanjem edukacijsko-interpretacijskih sadržaja o biološkoj raznolikosti Jadrana te potrebi njenog očuvanja i zaštite u Lošinjskom edukacijskom centru o moru izravno se doprinijelo realizaciji prioriteta natječaja o promicanju obrazovanja za zaštitu okoliša i održivi razvoj i to vrlo velikom broju korisnika.

Također, uključivanjem djece s obližnjih otoka u spomenute edukacijske aktivnosti ostvareno je međusobno upoznavanje djece na otocima lošinjskog arhipelaga kao i njihovo povezivanje.

Uspješnost provedbe aktivnosti u sklopu projekta (predavanja i radionica) pratili smo putem izravne usmene komunikacije s korisnicima (učenicima i njihovim učiteljima i roditeljima), ali i provedbom interne evaluacije kratkim anketnim upitnikom koji smo dijelili korisnicima nakon provedene edukacije. Svi anketirani roditelji, odgajatelji i učitelji bili su izrazito zadovoljni sadržajima i aktivnostima projekta „Naše

morsko blago“ te su svi sudionici ocijenili projekt iznimno uspješnim i iskazali želju i interes za nastavkom projektnih aktivnosti i u narednim školskim godinama.

Tijekom provedbe projekata ostvarena je uspješna suradnja s lokalnom radio postajom „Radio Lošinj – Radio Jadranka“ na kojoj smo izvještavali o svim značajnijim događajima i aktivnostima vezanim uz projekte. Nadalje, o svim značajnijim aktivnostima tijekom provedbe projekta redovito smo izvještavali u novostima na službenoj web stranici udruge www.plavi-svijet.org i FB profilu udruge.

Tijekom godine sudjelovali smo u provedbi europskog projekta SPARKS koji govori o tehnološkom pomaku u znanosti i medicini s ciljem podizanja svijesti o odgovornom razvoju i inovacijama, a bio je predstavljen kroz putujuću izložbu i razne radionice. Izložba je bila otvorena u periodu od 10.10.2016.-05.12.2016. Kao dodatak izložbi na lokalnoj razini odvijale su se radionice i aktivnosti s mladima s otoka na temu „Zvučno onečišćenje“.

24. DAN DUPINA

Pod pokroviteljstvom Turističke zajednice Grada Malog Lošinja, Grada Malog Lošinja i Primorsko-goranske županije 1. srpnja 2016. godine održan je 24. Dan dupina. Program je započeo u jutarnjim satima ispred Lošinjskog edukacijskog centra o moru u Velom Lošinju gdje se okupilo 15-tak mališana vrtićkog i predškolskog uzrasta. Za okupljene mališane organizirali smo likovne radionice u kojima su kreativno i na sebi svojstven način oslikavali modele dupina i ostalih stanovnika mora. U poslijepodnevnim satima u uvali Rovenska održano je natjecanje u plivanju u kojem je sudjelovalo 14 djece te vaterpolo utakmica.

U kasno popodnevnim satima ispred Lošinjskog edukacijskog centra o moru u Velom Lošinju organizirane su likovne radionice za najmlađe posjetitelje Dana dupina. Istovremeno, 64 natjecatelja školskog uzrasta podijeljenih u osam ekipa krenulo je s kartama Velog Lošinja u već tradicionalnu, uzbudljivu igru “Potraga za skrivenim blagom”. Kako bi odgonetnuli skriveno blago timovi su morali ispuniti devet zadataka. Zadaci su bili raznoliki pa su se tako ekipe natjecale u kvizu znanja, pamćenju morskih životinja, prepoznavanju dupina na temelju ožiljaka na njihovim leđnim perajama, igri snalaženja u labirintu, crtanju zadanih pojmova i ostalom. Osim zadataka, na svakoj postaji bili su skriveni i dodatni tragovi s raznim zagonetkama.

Nakon proglašenja pobjednika svih natjecanja i uručenja nagrada natjecateljima, održana je pretpremijera novog edukacijskog dokumentarnog filma Instituta Plavi svijet.

AKVAMARIN

Kraj godine obilježila je priprema, izdavanje i slanje novog broja Akvamarina, časopisa za usvajatelje dupina i članove udruge koji je dostupan na našoj web stranici

<http://www.plavi-svijet.org/hr/publikacije/akvamarin/>.